

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

**ΑΠΟΦΑΣΗ
6/2026**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 19.12.2023 και ώρα 11:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο, Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η εξέταση της με αριθμό πρωτοκόλλου 5401/24.10.2023 αίτησης θεραπείας της εταιρείας με την επωνυμία «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ JDK ΙΚΕ», ιδιοκτήτριας του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «FOCUS FM 103,6» Νομού Θεσσαλονίκης, με την οποία ζητεί να ανακληθεί η με αριθμό 90/2021 κυρωτική απόφαση του ΕΣΡ.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 217/27.10.2023, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα – νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά. Ο Ειδικός Επιστήμονας υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 926/ΕΣ/3.11.2023 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστη για λογαριασμό της αιτούσας εταιρείας η πληρεξούσια δικηγόρος της Χαρίκλεια Γέραλη. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την

5.1.2024, ώρα 14.00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 65/5.1.2024 υπόμνημα.

Την 8.1.2026 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά, Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη και Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Απόν το μέλος Ιωάννης Μιχελάκης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικώς και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

Κατά το άρθρο 20 του Συντάγματος: «1) Καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σ' αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει. 2) Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του». Κατά το άρθρο 10 παρ. 1 του Συντάγματος: «Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με το νόμο». Κατά το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος: «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους ... έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων

καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και τον σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας ...». Κατά το άρθρο 5 παρ. 8 του Ν.2863/2000: «Οι αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ... αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις ... Κατά των αποφάσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης μπορεί να ασκηθούν αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και οι προβλεπόμενες στο Σύνταγμα και τη 3 νομοθεσία διοικητικές προσφυγές ... ». Τέλος, κατά το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν.2690/1999): «Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των εννόμων συμφερόντων του, που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή)».

Από τον συνδυασμό και τη λογική ερμηνεία των ρυθμίσεων αυτών συνάγονται τα ακόλουθα:

(Α) Ότι το πρόσωπο, για το οποίο εκδόθηκε βλαπτική των συμφερόντων του απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και το οποίο (εκλήθη και) έλαβε κανονικά μέρος στη σχετική διαδικασία και ανέπτυξε τους υπερασπιστικούς του ισχυρισμούς (ή-πάντως-του δόθηκε η δυνατότητα να εκθέσει τις επί της υποθέσεως απόψεις του αλλά δεν το έπραξε), δύναται μεν να υποβάλει αναφορά, κατά το άρθρο 10 του Συντάγματος (την οποία το ΕΣΡ υποχρεούται να παραλάβει) δεν δικαιούται όμως να ζητήσει την ουσιαστική επανάκριση του ίδιου ζητήματος και την ανάκληση ή τροποποίηση της εις βάρος του αποφάσεως, παρά μόνον: (α) Εάν επικαλείται νομικό ή ουσιαστικό σφάλμα αυτής που θεμελιώνεται σε (νομικώς ουσιώδη) νέα δεδομένα, ήτοι δεδομένα που διαμορφώθηκαν ή κατέστησαν γνωστά στο βλαπτόμενο πρόσωπο μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας στην οποία στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση (διοικητική πράξη) και τα οποία ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να προσκομισθούν και να ληφθούν υπόψιν από το κρίναν όργανο της

υποθέσεως. (β) Εάν το επικαλούμενο (βλαπτικό για τον αιτούντα) σφάλμα προκύπτει από την ίδια την διοικητική πράξη.

(B) Ότι η τυχόν αίτηση που υποβάλλεται, εκ μέρους του βλαπτομένου, από την απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, για ανάκληση ή μεταρρύθμιση αυτής χωρίς την επίκληση νέων δεδομένων ή σφάλματος που προκύπτει από την ίδια την απόφαση, κατά τα προεκτεθέντα, δεν είναι παραδεκτή και γι' αυτό πρέπει να τυγχάνει αρνητικής «απαντήσεως», κατά την έννοια του άρθρου 10 του Συντάγματος, η σχετική δε «απάντηση», ανεξάρτητα από την τυπική της μορφή, δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη (πρβλ. ΣτΕ 2855/2013, 4393/2013, 4519/2014, 4596/2015, 671/2016).

II. Πραγματικό Μέρος

Με την προσβαλλόμενη απόφαση, επεβλήθη κατά της αιτούσας χρηματική κύρωση είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ για παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας και συγκεκριμένα για την αναμετάδοση ανακριβών και ατεκμηρίωτων ειδήσεων για την ύπαρξη αποτελεσματικών φαρμάκων κατά του κορονοϊού που υποτίθεται ότι αποκρύπτονταν σκοπίμως για την εξυπηρέτηση οικονομικών συμφερόντων.

Ειδικότερα, το σκεπτικό της απόφασης αυτής είχε ως εξής: *«Κατά τις 20.1.2021, 25.1.2021 και 26.1.2021, μεταδόθηκε από τον ραδιοφωνικό σταθμό της εγκαλουμένης η εκπομπή EN ΑΘΗΝΑΙΣ με παρουσιαστή τον προσθέτως παρεμβαίνοντα δημοσιογράφο Γεώργιο Τράγκα. Επρόκειτο για αναμετάδοση εκπομπών του ραδιοφωνικού σταθμού CRASH RADIO, ο οποίος εκπέμπει μέσω ηλεκτρονικού ιστοτόπου. Κατά την κρίσιμη περίοδο, οι εκπομπές αναμεταδίδονταν από περισσότερους ραδιοφωνικούς σταθμούς και είχαν το ακόλουθο ειδικότερα περιεχόμενο.*

Εκπομπή 20.1.2021

Ο παρουσιαστής της εκπομπής προτείνει «να ανοίξει η οικονομία, η εστίαση και ο πολιτισμός». Υποστηρίζει ότι πρέπει να τηρούνται τα μέτρα προφύλαξης, αλλά να μην αφήνει η κυβέρνηση τα κανάλια να μιλούν μόνο για εμβόλια. Προτείνει να ενδιαφερθεί

η κυβέρνηση για τις φαρμακευτικές εταιρείες και τα φάρμακα και αναφέρεται σε φαρμακευτικά σκευάσματα για τον κορονοϊό.

Αναφέρεται ειδικότερα στο SCABALL ισχυριζόμενος ότι «χρησιμοποιείται σε όλη τη Νότιο Αμερική για την ίαση του covid». Ισχυρίζεται ότι αποσιωπάται η ύπαρξη φαρμάκων «που είναι για άλλες ασθένειες αλλά που στην εφαρμογή τους θεραπεύουν τον covid». Αναφέρθηκε στην IBEPMEKTINH ισχυριζόμενος ότι αυτή η ουσία «απεδείχθη ότι in vitro καταστέλλει τον covid σε 24 έως 48 ώρες. Δοκιμάστηκε στους ανθρώπους και είδαν ότι μέσα σε 4 ημέρες διακόπτει την αναπαραγωγή του ιού. Δεν έγινε κανένας λόγος γιατί προωθούνται τα εμβόλια».

Συμβουλεύει τον πρωθυπουργό παράλληλα με τα εμβόλια να προωθήσει και κάποια φάρμακα που ήδη χρησιμοποιεί μια φίλη του νοσοκομειακή γιατρός. Αναφέρει σχετικώς τα ακόλουθα: «Δίνεται AZIΘΡΟΜΥΚΙΝΗ, ΖΙΘΡΟΜΑΧ λέγεται ... Δίνεται ακόμα ΥΔΡΟΞΥΧΛΩΡΟΚΙΝΗ, το γνωστό PLAQUENIL ... Βγάλανε μετά από πειράματα την ΚΟΛΧΙΚΙΝΗ, αυτή δίνεται ταυτόχρονα για να αποφευχθούν παρενέργειες, περικαρδίτιδες, θρομβώσεις, στην καρδιακή λειτουργία. Τώρα έρχεται και το SCABALL, IBEPMEKTINH. Πήγε κλαίγοντας άνθρωπος στη Γερουσία των Ηνωμένων Πολιτειών και φώναζε ότι θεράπευσε χιλιάδες με αυτό. IBEPMEKTINH λέγεται. Κατά περίεργο τρόπο οι έχοντες συμφέροντα ... προσπάθησαν να αποκρύψουν αυτά τα φάρμακα ... προσπάθησαν να τα αποκρύψουν λέγοντας ότι κάνουν παρενέργειες ... Αν την πάρεις [την ΥΔΡΟΞΥΧΛΩΡΟΚΙΝΗ] 5 μέρες τι θα πάθεις; ... Αν την πάρεις [την IBEPMEKTINH] 4 μέρες τι θα πάθεις; Θέλω να σας πω ότι υπάρχει μια σκοπούμενη και όχι τόσο επιστημονική αναχαίτιση των φαρμάκων και προώθηση ταυτόχρονα των εμβολίων. Εγώ δεν θα συνωμοσιολογήσω, όχι. Τα εμβόλια προηγούνται γιατί, αν είναι αποτελεσματικά, μετά από ένα ποσοστό εμβολιασμών δημιουργούν αυτό που λένε ανοσία αγέλης, δηλαδή υπάρχει μεγάλο μέρος του πληθυσμού που δεν μεταδίδει, επομένως εξαφανίζεται ο ιός. Φυσικό είναι να προωθούνται μπροστά τα εμβόλια, αλλά δεν πρέπει να αποκλείουμε την ύπαρξη φαρμάκων. Γιατί αύριο θα βγει ένα νέο TAMIFLU».

Εκπομπή 25.1.2021

Κατά την προβολή της ραδιοφωνικής εκπομπής, μεταδόθηκαν μεταξύ άλλων τα εξής κατά λέξιν:

«Σας έλεγα λοιπόν ότι ένα πολύ παλιό φάρμακο η κολχικίνη η οποία δίνεται στην ουρική αρθρίτιδα όπως και η υδροξυχλωροκίνη το περίφημο Plaquenil που δίνεται

στην ρευματοειδή αρθρίτιδα και στην ελονοσία, στο πλασμάδιο του Λαβεράν είναι δυο φάρμακα που απεδείχθη ότι όσοι τα πήραν ξέφυγαν από τα συμπτώματα του Covid. Και από δυσμενείς παρενέργειες. Επί ένα έτος οι πολυεθνικές των φαρμάκων και οι συνεργαζόμενοι κυβερνήτες όπως ο Κυριάκος Μητσοτάκης και δεν τον ψέγω αδίκως. Δεν ψέγω αδίκως τον πρωθυπουργό ... Επίσης είναι σκανδαλώδης κυρίες, κύριοι η αποσιώπηση της εξαιρετικής θεραπευτικής επίδρασης που έχει η ιβερμεκτίνη , επαναλαμβάνω ιβερμεκτίνη. Αυτό το φάρμακο λέγεται στην Ελλάδα Scaball. Scaball. 4 χαπάκια σε κάθε κουτί ... Η ιβερμεκτίνη, χθες μιλούσα με έναν φίλο μου στην Αμερική τον Θόδωρο Παπασπυρίδη, η ιβερμεκτίνη είναι ένα πάμφθινο και πασίγνωστο φάρμακο, στην Ελλάδα κυκλοφορεί με το όνομα Scaball. Η οποία αποδείχθηκε ότι σε εργαστήρια σκοτώνει τον ιό σε 48 ώρες. Αποδείχθηκε στην Αυστραλία, εγώ fake news δεν κάνω. Και απεχθάνομαι και τις υπερβολές. Αποδείχθηκε ότι σε εργαστήρια σκοτώνει τον ιό σε 48 ώρες και στον άνθρωπο, μετά την λήψη της ιβερμεκτίνης σε 3 ή 4 24ωρα ανακόπτεται η αναπαραγωγή του ιού. Εμποδίζει την αναπαραγωγή του εντός των ανθρωπίνων οργάνων και κυρίως στον πνεύμονα. ... Όπως αναφέρει λοιπόν ένα λινκ από τις Ηνωμένες Πολιτείες συγγενείς 80χρονης διασωληνωμένης απαίτησαν από το δικαστήριο να βγάλει απόφαση με την οποία οι θεράποντες ιατροί θα έδιναν την ιβερμεκτίνη στην υπέργηρη συγγενή τους. Γιατί οι γιατροί, δεν την έδιναν. Αυτό είναι φάρμακο που δίνεται στις λοιμώξεις από παράσιτα. Διάβαζα σήμερα τις ενδείξεις του και τις αντενδείξεις του. Η ιβερμεκτίνη σκοτώνει τον κορονοϊό. Η γυναίκα αυτή είχε εισέλθει στην διασωλήνωση μετά την χορήγηση της ουσίας. Αποσωληνώθηκε αμέσως μόλις πήρε ιβερμεκτίνη. Οι γιατροί όμως διέκοψαν την χορήγηση της μόλις βγήκε από την διασωλήνωση. Και οι συγγενείς της ξαναπήγαν στον δικαστή να βγάλει απόφαση να χορηγηθεί εκ νέου η ιβερμεκτίνη. Και μόλις ξανάδωσαν ιβερμεκτίνη, η γυναίκα βγήκε από το νοσοκομείο. Προσέξτε, το φάρμακο αυτό λέγεται Scaball στην Ελλάδα».

Εκπομπή 26.1.2021

Κατά την προβολή της ραδιοφωνικής εκπομπής, μεταδόθηκαν μεταξύ άλλων τα εξής κατά λέξιν:

«Απεκρύβησαν επιμελώς, υδροξυχλωροκίνη Plaquenil, κολχικίνη ή κολχικίνα, αζιθρομυκίνη, το κοινό Zithromax. Και τώρα προσπαθούν να μην βγάλουν στον αέρα ότι η ιβερμεκτίνη, σκοτώνει σε μεγάλο βαθμό άμεσα τον Covid-19 και όλες τις μεταλλάξεις του. Ιβερμεκτίνη. Φάρμακο πολύ φθινό, όλα αυτά που σας είπα κάνουν από 3,75 ευρώ έως 12-13. Μετά την κολχικίνη που μειώνει τις πιθανότητες

διασωλήνωσης και θανάτου κατά 50%, η περίφημη ιβερμεκτίνη. Το Scaball, λέγεται στην Ελλάδα. Απασχολεί πλέον όλον τον πλανήτη. Πεισματικά η Big Pharma θέλει να το κρύψει, θέλει πρώτα να εμβολιαστούμε όλοι με πολλές παραλλαγές εμβολίων για πολλές μεταλλάξεις του ιού. Η ιβερμεκτίνη είναι πάμφθηνο φάρμακο, προηγουμένως σας έδειχνα σε όσους μας παρακολουθούν και με κάμερες, τα κουτιά. Zithromax. Κολχικίνη ή κολχικίνη, Plaquenil. Υδροξυχλωροκίνη και το Scaball, ιβερμεκτίνη, πασίγνωστη για λοιμώξεις που προκαλούν παράσιτα ... Είμεθα έγκλειστοι ενός ιού που καταπολεμάται με κολχικίνη, ιβερμεκτίνη, υδροξυχλωροκίνη αζιθρομυκίνη, μονοκλωνικά αντισώματα και σε λίγο θα μάθουμε και άλλα».

Με το παραπάνω περιεχόμενο, η εκπομπή μετέδωσε στο κοινό (και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό με τη μορφή ειδήσεων και τετελεσμένων γεγονότων) ανακριβείς και ατεκμηρίωτες εκτιμήσεις και θέσεις του παρουσιαστή της. Ειδικότερα: α) έγινε αναφορά σε συγκεκριμένα φαρμακευτικά σκευάσματα τα οποία υποτίθεται ότι θεραπεύουν τον κορονοϊό και β) προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι αποσιωπάται η ύπαρξη των αποτελεσματικών αυτών φαρμάκων χάριν της προώθησης των εμβολίων και των εχόντων οικονομικά συμφέροντα.

Κατά τα κοινώς όμως γνωστά επιστημονικά δεδομένα, δεν υφίσταται προς το παρόν κάποιο φαρμακευτικό σκεύασμα που να προσφέρει αποτελεσματική θεραπεία κατά του κορονοϊού. Δεδομένου αυτού, η ελεγχόμενη εκπομπή μετέδωσε παραπλανητικές πληροφορίες για την ύπαρξη αποτελεσματικών φαρμάκων που οδηγούν στην ίαση του κορονοϊού και προκάλεσε με τον τρόπο αυτό κίνδυνο σύγχυσης στο κοινό που μπορούσε να οδηγήσει σε συμπεριφορές επιβλαβείς για τη ζωή και την υγεία των ανθρώπων. Ταυτοχρόνως, προέβαλε ατεκμηρίωτα τον ισχυρισμό ότι αποσιωπάται σκοπίμως και αντιεπιστημονικώς η ύπαρξη των υποτιθέμενων αποτελεσματικών αυτών φαρμάκων για να προωθηθούν τα εμβόλια και να εξυπηρετηθούν συμφέροντα εμπλεκόμενων στην παραγωγή των εμβολίων εταιρειών. Αν και κάποια από τα φάρμακα στα οποία αναφέρθηκε ο παρουσιαστής χρησιμοποιούνται μεταξύ πολλών άλλων στο πλαίσιο του σχετικού πρωτοκόλλου αντιμετώπισης του κορονοϊού (<https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2021/01/covid-19-therapeutikos-algorithmos-2.pdf>), τα σκευάσματα αυτά στερούνται ωστόσο της αποτελεσματικότητας και των θεραπευτικών ιδιοτήτων που αναφέρει ο παρουσιαστής, ενώ για ορισμένα από αυτά υπάρχει και επίσημη οδηγία από αρμόδιους οργανισμούς υγείας να μη χορηγούνται για την αντιμετώπιση της ασθένειας. Το γεγονός εξάλλου ότι κάποια από τα αναφερόμενα σκευάσματα

περιλαμβάνονται πάντως στο πρωτόκολλο αντιμετώπισης του κορονοϊού αναιρεί από μόνο του τον ισχυρισμό του παρουσιαστή ότι αυτά αποκρύπτονται σκοπίμως προκειμένου να γίνει προώθηση των εμβολίων χάριν της εξυπηρέτησης των συμφερόντων εμπλεκόμενων μερών.

Ισχυρίζονται η εγκαλουμένη και ο προσθέτως παρεμβαίνων ότι ήταν πρακτικώς αδύνατον στον ραδιοφωνικό σταθμό να παρέμβει επί του περιεχομένου των εκπομπών και ότι για τον λόγο αυτόν στερείται ευθύνης για τα όσα μεταδόθηκαν. Κάθε όμως ραδιοφωνικός φορέας φέρει την συντακτική ευθύνη για τα όσα επιλέγει να προβάλει και την αντίστοιχη νομική ευθύνη, σε περίπτωση που το μεταδοθέν από αυτόν υλικό παραβιάζει τις νομοθετικές επιταγές (πρβλ. ΣτΕ 4586/2015 και ΣτΕ 201/2016). Κατά την κρίση δε της Ολομέλειας, στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι πλήρως αποδεδειγμένη από τα προαναφερόμενα στοιχεία η αδικοπρακτική πρόθεση της εγκαλουμένης. Σημειώνεται εξάλλου ότι οι επίμαχες εκπομπές ήταν πολύωρες και μεταδόθηκαν επί σειρά ημερών, παραπληροφορώντας μάλιστα το κοινό για ένα θέμα που αφορούσε άμεσα τη ζωή και την υγεία των πολιτών.

Ισχυρίζεται επίσης ο προσθέτως παρεμβαίνων ότι τα όσα αναφέρθηκαν στις επίμαχες εκπομπές αφορούσαν ένα ζήτημα που ενδιέφερε έντονα την κοινή γνώμη και ότι ο παρουσιαστής μετέφερε απλώς τις απόψεις που είχαν εκφράσει για ορισμένες φαρμακευτικές ουσίες ειδικοί του χώρου της υγείας χωρίς να προκύπτει καμία σύγχυση στο κοινό. Από τα αναφερόμενα στο πραγματικό μέρος της παρούσας προκύπτει ωστόσο σαφώς ότι ο παρουσιαστής απέδωσε αυθαίρετως ανύπαρκτες θεραπευτικές ιδιότητες στα αναφερόμενα σκευάσματα, ισχυριζόμενος ότι προσφέρουν πλήρη ίαση από τον κορονοϊό και ότι με τη λήψη τους αποφεύγεται ο κίνδυνος σοβαρής νοσηλείας και θανάτου. Προέβαλε επίσης ο παρουσιαστής τον όλως ατεκμηρίωτο ισχυρισμό ότι τα αποτελεσματικά αυτά φαρμακευτικά σκευάσματα αποκρύπτονται σκοπίμως χάριν της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των εταιρειών παραγωγής των εμβολίων. Δεν επρόκειτο επομένως για θέσεις που βασίζονταν σε επιστημονικά συμπεράσματα, αλλά για προσωπικές αντιεπιστημονικές απόψεις του παρουσιαστή των εκπομπών που μεταφέρθηκαν παραπλανητικώς στο κοινό με τη μορφή ειδήσεων και τετελεσμένων γεγονότων και ο οποίες μπορούσαν ως εκ τούτου να προκαλέσουν κίνδυνο σύγχυσης στο κοινό επί ενός ζητήματος μάλιστα που αφορά άμεσα την ανθρώπινη ζωή και υγεία. Ενόψει αυτών καθίσταται σαφές ότι η εγκαλουμένη παραβίασε -εκ προθέσεως- τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας υποχρεώσεις της, προβάλλοντας

ραδιοφωνικό πρόγραμμα που περιείχε ανακριβείς και ατεκμηριώτες ειδήσεις για την ύπαρξη αποτελεσματικών φαρμάκων κατά του κορονοϊού που αποκρύπτονται σκοπίμως για την εξυπηρέτηση οικονομικών συμφερόντων.

Κατά συνέπεια, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλούμενη κύρωση και δη εκείνη του χρηματικού προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση την βαρύτητα των παραβάσεων και την ένταση του δόλου της εγκαλουμένης και του υπ' αυτής προστηθέντος (προσθέτως παρεμβαίνοντος), κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των 25.000 ευρώ».

Η αιτούσα άσκησε στη συνέχεια αίτηση ακύρωσης κατά της προσβαλλομένης, από την οποία ωστόσο παραιτήθηκε (Πρακτικό Συνεδρίασης ΣτΕ 608/2024). Κατά συνέπεια, η απόφαση αυτή κατέστη οριστικώς απρόσβλητη από ακυρωτικής απόψεως.

Με την υπό κρίση αίτηση θεραπείας της, η αιτούσα θεωρεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει από πλημμελή αιτιολογία. Προς υποστήριξη αυτού, προβάλλει κατά βάση τους ίδιους ακριβώς ισχυρισμούς που είχε προτείνει και κατά την αρχική ακρόαση της υποθέσεως. Θεωρεί επίσης ότι η εναντίον της επιβληθείσα χρηματική κύρωση είναι υπερβολική και παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας.

Για το ίδιο όμως περιεχόμενο στο οποίο αφορά η υπό κρίση αίτησης θεραπείας, έχει εκδοθεί η ΣτΕ 1673/2024 απόφαση. Κρίνοντας επί αιτήσεως ακυρώσεως έτερου ραδιοφωνικού σταθμού στον οποίον επίσης είχε επιβληθεί κύρωση προστίμου 20.000 ευρώ για την αναμετάδοση της ίδιας ραδιοφωνικής εκπομπής, η απόφαση αυτή απέρριψε επί της ουσίας όλους τους προβληθέντες ισχυρισμούς περί της υποτιθέμενης πλημμελούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης και της υποτιθέμενης παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας όσον αφορά την επιβληθείσα κύρωση του προστίμου.

Ειδικότερα, με την ΣτΕ 1673/2024 απόφαση κρίθηκαν τα εξής: «...6. Επειδή, η προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία εκδόθηκε ύστερα από επισταμένη έρευνα του συνόλου των πραγματικών δεδομένων της υπόθεσης, μεταξύ των οποίων και το από 2.2.2021 έγγραφο του Ε.Ο.Φ. , παρίσταται νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη ως

προς την κρίση της ότι ο εν λόγω ραδιοφωνικός σταθμός μεταδίδοντας τις ανωτέρω εκπομπές παραβίασε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα άρθρα 5 παρ. 1, 8 παρ. 1 και 15 παρ. 1 του π.δ. 77/2003, δεδομένου ότι σύμφωνα με τα ισχύοντα κατά τον κρίσιμο χρόνο επιστημονικά δεδομένα δεν υπήρχε φαρμακευτικό ή άλλο σκεύασμα προστατευτικό έναντι του κορονοϊού (πρβ. Σ.τ. Ε. 448/2024) . Συνεπώς, αβασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν φέρει νόμιμη και επαρκή αιτιολογία.

7. Επειδή, εξάλλου, ρητώς προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2328/1995 (όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 23 του ν. 3166/2003) ότι «η διοικητική κύρωση του προστίμου... επιβάλλεται στην εταιρεία που κατέχει την άδεια» , ήτοι στο πρόσωπο στο οποίο ανήκει ο σταθμός κατά το χρόνο επιβολής της κύρωσης, τούτο δε ανεξαρτήτως αν ο νέος φορέας του σταθμού αποτελεί ή όχι καθολικό διάδοχο του αρχικού ιδιοκτήτη αυτού (βλ. Σ.τ. Ε. 620/2024, 84-5/2024, 1355/2023, 5004/2013) . Συνεπώς, ο ειδικότερος ισχυρισμός ότι η προσβαλλόμενη δεν τεκμηριώνει επαρκώς την ευθύνη του ραδιοφωνικού σταθμού, δεδομένου ότι η πρώτη αιτούσα δεν αποτελεί τον παραγωγό της επίμαχης εκπομπής ούτε συνεργάζεται απευθείας με τον παρουσιαστή της, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο διότι δεν ασκεί εν προκειμένω επιρροή το γεγονός ότι οι εκπομπές, στο πλαίσιο της οποίας μεταδόθηκαν οι ανωτέρω δηλώσεις του παρουσιαστή, δεν αποτελούν παραγωγή του σταθμού της πρώτης αιτούσας, αλλά εξωτερική παραγωγή (πρβ. Σ.τ. Ε. 1196/2021), δεδομένου ότι κάθε ραδιοφωνικός σταθμός έχει την τελική ευθύνη για το πρόγραμμα που επιλέγει να μεταδώσει. Οφείλει συνεπώς να ελέγχει εάν το εκπεμπόμενο πρόγραμμα συμμορφώνεται με την κείμενη νομοθεσία και, ενόψει της προμνημονευθείσας συνταγματικής επιταγής που επιτάσσει την υψηλή ποιοτική στάθμη των εκπομπών, να διαθέτει τους αναγκαίους μηχανισμούς για τον έλεγχο και, αν απαιτηθεί, την διακοπή μιας εκπομπής, παραγωγής τρίτης εταιρείας (Σ.τ. Ε. 1590/2023) σε περίπτωση που υπάρχουν ενδείξεις παραπλάνησης του κοινού μέσω μετάδοσης ανακριβών και ατεκμηρίωτων ειδήσεων.

8. Επειδή, τέλος, με τις μνημονευθείσες διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 2328/1995 καθιερώνεται δέσμη κριτηρίων για την επιλογή του είδους και την επιμέτρηση των επιβαλλομένων κυρώσεων, απόκειται δε στο Ε.Σ.Ρ. να σταθμίσει τα ως άνω κριτήρια και να προσδώσει, κατά περίπτωση, βαρύτητα σε ορισμένο ή ορισμένα από αυτά (βλ. Σ.τ. Ε. 2729/2019 7μ. , 448/2024, 1679/2021, 2332/2018, 1047/2018,

610/2018, 1173/2017 κ.ά.) . Με βάση τα ανωτέρω, το Ε.Σ.Ρ. με νόμιμη και επαρκή αιτιολογία και χωρίς να παραβιάσει την αρχή της αναλογικότητας ούτε να υπερβεί τα άκρα όρια της διακριτικής ευχέρειας επέβαλε με την προσβαλλόμενη απόφαση την ένδικη κύρωση του προστίμου, δεδομένου ότι απέβλεψε προεχόντως στη βαρύτητα της παράβασης και, πάντως, καθόρισε το ύψος του προστίμου στα 20.000 ευρώ, ποσό το οποίο κείται εγγύτατα προς το κατώτατο όριο του νόμου [βλ. Σ.τ.Ε. 448/2024, 1047/2018, 1798/2015 κ.ά.] .

9. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί».

III. Υπαγωγή

Με την υπό κρίση αίτηση θεραπείας η ιδιοκτήτρια του ραδιοφωνικού σταθμού δεν προσκομίζει κανένα «νέο» ουσιώδες δεδομένο υπό την προεκτεθείσα έννοια στο οποίο να μπορεί να θεμελιωθεί το υποβαλλόμενο αίτημα. Δεν υπάρχει εξάλλου στην προσβαλλόμενη κανένα νομικό σφάλμα που να μπορεί να οδηγήσει στην ανάκληση αυτής. Ως εκ τούτου, η αίτηση θεραπείας πρέπει να απορριφθεί.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Απορρίπτει, ομοφώνως, την με αριθμό πρωτοκόλλου 5401/24.10.2023 αίτηση θεραπείας της εταιρείας με την επωνυμία «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ JDK ΙΚΕ», ιδιοκτήτριας του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «FOCUS FM 103,6» Νομού Θεσσαλονίκης, με την οποία ζητεί να ανακληθεί η με αριθμό 90/2021 κυρωτική απόφαση του ΕΣΡ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 8^η Ιανουαρίου 2026 και δημοσιεύθηκε την 30^η Ιουνίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ